DEMOKRATSKI INSTITUT KOSOVA

OBAVLJANJE DUŽNOSTI PREDSEDNIKA DUŽE OD ŠEST MESECI

Ustavno ograničenje i kontinuitet Predsedništva

"SAŽETAK JAVNE POLITIKE"

OKTOBAR 2026

OBAVLJANJE DUŽNOSTI PREDSEDNIKA DUŽE OD ŠEST MESECI

Ustavno ograničenje i
kontinuitet Predsedništva

"SAŽETAK JAVNE POLITIKE"

OKTOBAR 2026

IZVRŠNI SAŽETAK

Presudom u spojenim predmetima KO256/26 i KO258/26 razjašnjeni su status Skupštine i ustavnost odluke o izboru Vlade, a 6. oktobar utvrđen je kao krajnji rok za izbor predsednika. Ovakav razvoj događaja čini još hitnijim pitanje pravnog osnova za vršenje predsedničkih odgovornosti nakon isteka šestomesečnog ograničenja.[1]

Član 90(3) izričito propisuje šestomesečno ograničenje za obavljanje ove dužnosti. Šestomesečni period koji je za Aljbuljenu Hadžiu počeo 4. aprila 2026. godine ističe 4. oktobra. Prema oceni iznetoj u ovoj analizi, njen ponovni izbor za predsednicu Skupštine 9. septembra ne pokreće taj period iznova.

Rok za izbor predsednika i ograničenje trajanja obavljanja dužnosti imaju različite svrhe. Sud je kao posledice neizbora predsednika do 6. oktobra utvrdio raspuštanje Skupštine i prevremene izbore. Presudom nije izričito utvrđen uticaj ponovnog izbora predsednice Skupštine na šestomesečni period. Ni Ustav ne određuje izričito drugog naslednika na funkciji vršioca dužnosti predsednika nakon isteka tog perioda, niti nosioca predsedničkih ovlašćenja ukoliko postupak ne uspe. Istek šestomesečnog perioda sam po sebi ne znači automatsku nevažnost svakog naknadnog akta.

KDI poziva Skupštinu i parlamentarne stranke da svoje napore usmere na izbor predsednika i polaganje zakletve do 4. oktobra. Istovremeno, institucije ili druge ovlašćene strane treba da zatraže od Ustavnog suda pojašnjenje uticaja izbora predsednika Skupštine na šestomesečni period vršioca dužnosti predsednika, vršenja ovlašćenja nakon njegovog isteka i statusa donetih akata. Time bi institucije i parlamentarne stranke dobile zajednički osnov za delovanje pre nego što ove nejasnoće prerastu u sporove o konkretnim odlukama.

Prema oceni iznetoj u ovoj analizi, njen ponovni izbor za predsednicu Skupštine 9. septembra ne pokreće taj period iznova.

1 KO256/26 i KO258/26, presuda od 29. septembra 2026. godine, stavovi 217 i 221–226 i tačke II, V i VI izreke.

1. INSTITUCIONALNO STANJE I ZNAČAJ 4. OKTOBRA

Aljbuljena Hadžiu preuzela je dužnost vršiteljke dužnosti predsednice 4. aprila 2026. godine, nakon isteka mandata predsednice Vjose Osmani. To je, dakle, početak tekućeg perioda obavljanja dužnosti predsednika. Šest kalendarskih meseci od tog datuma navršava se 4. oktobra 2026. godine.[2]

Nakon neuspeha u izboru predsednika i prevremenih izbora održanih 7. juna, novi saziv Skupštine započeo je konstitutivnu sednicu 6. avgusta. Aljbuljena Hadžiu ponovo je izabrana za predsednicu Skupštine 9. septembra, a 13. septembra proglasila je Skupštinu konstituisanom, iako potpredsednik iz redova PDK nije bio izabran. Istog dana Skupština je izabrala Vladu na čelu sa Aljbinom Kurtijem. Napredovanje ovih procesa preusmerilo je pažnju na izbor predsednika i preostalo vreme privremenog obavljanja te dužnosti.[3]

U predmetima KO72/26 i KO74/26, o kojima je odlučeno 25. marta 2026. godine, Sud je početak postupka za izbor predsednika, u okolnostima raspuštene i još nekonstituisane Skupštine, povezao sa njenim konstituisanjem i okončanjem postupka u roku od 60 dana. Septembarskom presudom precizirana je primena ovog pravila kada konstituisanje kasni, tako što je utvrđeno da istekom roka od 30 dana počinje da teče rok za izbor predsednika, odnosno Vlade. U konkretnom slučaju, taj rok počinje 8. avgusta, a završava se 6. oktobra.[4]

Sporazumu od 31. avgusta između LVV i LDK o kandidaturi Bekima Sejdijua usprotivilo se najmanje šest poslanika LDK, dok se sam Sejdiju povukao 14. septembra. Iako je LDK nastavak razgovora uslovio odlukom Suda o konstituisanju Skupštine, konkretnih pomaka još nije bilo.

Poslanici PDK obratili su se Ustavnom sudu 14. i 15. septembra povodom konstituisanja Skupštine i izbora Vlade. Zahtevi su spojeni, a Sud je odlučio 23. septembra, dok je puna odluka objavljena 29. septembra 2026. godine.[5]

Sud je u presudi utvrdio da je Skupština konstituisana uz povredu roka od 30 dana, ali je ipak potvrdio ustavnost odluke od 13. septembra o izboru Vlade, utvrdivši da ona nije u suprotnosti sa Ustavom (članom 95). Sud je takođe utvrdio da je rok od 60 dana za izbor predsednika počeo 8. avgusta i da ističe 6. oktobra 2026. godine. Prema stavu 226, ukoliko predsednik ne bude izabran u tom roku, Skupština se raspušta na osnovu Ustava, a prevremeni izbori moraju se održati u roku od 45 dana od raspuštanja.[6]

Iako se ovim utvrđuju rok i posledica za Skupštinu, sama presuda ne razjašnjava izričito pitanje šestomesečnog ograničenja za obavljanje dužnosti predsednika u slučaju neuspeha u izboru predsednika i odlaska na izbore. U tom kontekstu, podnosioci su u obrazloženju zahteva za privremenu meru ukazali na rizik od prekoračenja šestomesečnog perioda, ali Sud to pitanje nije pojasnio. Za period koji je počeo 4. aprila, 4. oktobar nastupa dva dana pre roka za izbor predsednika. Stoga se pitanje predsedničkih ovlašćenja postavlja već u tom međuperiodu i postaje još značajnije ako nakon 6. oktobra bude potrebno raspisati nove izbore. [7]

2 Predsedništvo, zvanično saopštenje o preuzimanju dužnosti, 4. april 2026. godine. Zvanično saopštenje.

3 Radio Slobodna Evropa, izveštaji sa sednica od 9. i 13. septembra 2026. godine. Skupština je 13. septembra proglašena konstituisanom bez potpredsednika iz redova PDK, a Vlada je izabrana sa 62 glasa za. Za pravne uslove konstituisanja videti predmet KO124/25, stavove 132, 133 i 145. Sednica od 9. septembra; Događaji od 13. septembra.

4 Predmeti KO72/26 i KO74/26, stavovi 161–162 i 182–185. Presuda. KO256/26 i KO258/26, stavovi 219–224 i tačka VI izreke.

5 Radio Slobodna Evropa, 15. septembar 2026. godine, izveštaj o zahtevu kojim je osporen izbor Vlade i odgovoru Suda o spajanju zahteva. Zahtev u vezi sa Vladom; Potvrda spajanja zahteva. KO256/26 i KO258/26, stav 19 o donošenju odluke 23. septembra i uvodna strana datirana 29. septembra 2026. godine. Objavljeno u Službenom listu 30. septembra 2026. godine.

6 KO256/26 i KO258/26, stavovi 217 i 221–226; tačke II, V i VI izreke.

7 KO256/26 i KO258/26, stav 69 o navodu podnosilaca i stavovi 218–228 o oceni Suda. Izreka ne sadrži izričitu odluku o produženju šestomesečnog perioda iz člana 90(3).

2. USTAVNI OKVIR I STATUS VRŠIOCA DUŽNOSTI PREDSEDNIKA

Član 90 Ustava Republike Kosovo izričito uređuje privremenu odsutnost predsednika. Stavovi 1 i 2 predviđaju dobrovoljno prenošenje odgovornosti na predsednika Skupštine ili utvrđivanje privremene sprečenosti od strane Skupštine. Ova situacija razlikuje se od upražnjenosti funkcije nakon isteka mandata, ostavke ili razrešenja, budući da privremena sprečenost sama po sebi ne okončava mandat predsednika.[8]

Stav 3 jasno propisuje da se „funkcija vršioca dužnosti predsednika Republike Kosovo ne može obavljati duže od šest (6) meseci". Član 9(3) Zakona o predsedniku ponavlja ovo ograničenje i ne utvrđuje redosled nasleđivanja funkcije nakon njegovog isteka.[9]

Predsednik Skupštine, na osnovu člana 90, privremeno vrši odgovornosti predsednika i ostaje vršilac dužnosti. Izabrani predsednik ima petogodišnji mandat koji, prema članu 87, počinje polaganjem zakletve pred Skupštinom. Stoga izbor za predsednika Skupštine i preuzimanje predsedničkih odgovornosti predstavljaju dva različita pravna osnova.

8 Ustav, članovi 87, 90 i 91. Ustav.
9 Zakon br. 03/L-094 o predsedniku, član 9, stav 3. Zakon o predsedniku.

3. ZNAČENJE ŠESTOMESEČNOG OGRANIČENJA

3.1 Tekst i svrha ograničenja

Formulacija „ne može obavljati" iz stava 3 člana 90 ima karakter zabrane obavljanja dužnosti predsednika nakon propisanog roka. Šestomesečni period ograničava trajanje obavljanja funkcije i nije samo rok za preduzimanje procesne radnje. Ustav ne predviđa izričito produženje zbog nedostatka konsenzusa, neuspeha u izboru predsednika ili raspuštanja Skupštine.

U predmetu KO97/10, o kojem je odlučeno 22. decembra 2010. godine, Ustavni sud razmatrao je član 90 u okolnostima nakon ostavke predsednika Fatmira Sejdijua. U stavu 19 Sud je povezao šestomesečno ograničenje sa obezbeđivanjem da Skupština izabere nosioca funkcije predsednika. Ovo obrazloženje, dakle, podržava primenu ograničenja i tokom upražnjenosti funkcije, a ne samo u slučajevima privremene sprečenosti. Međutim, pošto je predmet tog postupka bilo istovremeno obavljanje stranačke funkcije, Sud tada nije utvrdio način vršenja ovlašćenja nakon isteka šestomesečnog perioda.[10]

Ograničenje ima i demokratsku svrhu. Predsednik Skupštine bira se većinom glasova svih poslanika, dok se predsednik bira u posebnom postupku iz člana 86. Neograničeno produžavanje obavljanja dužnosti omogućilo bi da većina potrebna za izbor predsednika Skupštine u praksi zameni postupak izbora predsednika. Zajedničko tumačenje članova 4, 16, 67, 86 i 90 Ustava upravo potvrđuje šestomesečno ograničenje kao garanciju protiv takvog zaobilaženja i relativizovanja norme.[11]

3.2 Institucionalni kontinuitet i pitanja koja zahtevaju pojašnjenje

Argument za nastavak obavljanja dužnosti zasniva se na potrebi za neprekidnim funkcionisanjem institucija. Odsustvo izričito određenog naslednika moglo bi da onemogući neophodne radnje, uključujući raspisivanje izbora koji bi omogućili izlazak iz krize. Prema ovom stanovištu, nepotpuno uređivanje produžene upražnjenosti funkcije može opravdati prelazni nastavak vršenja odgovornosti. Ipak, ovaj argument ima veću težinu kada je reč o neophodnim radnjama nego o neograničenom nastavku vršenja svih predsedničkih ovlašćenja.

Ovaj argument institucionalnog kontinuiteta donekle se zasniva i na obrazloženju Suda u predmetima KO72/26 i KO74/26, kao i na stavu 224 septembarske presude. Međutim, utvrđivanje 6. oktobra kao roka za izbor predsednika nije bilo praćeno izričitom odlukom o produženju obavljanja dužnosti nakon 4. oktobra. Takvo implicitno tumačenje moralo bi da uskladi potrebu za kontinuitetom sa članom 90(3) i predmetom KO97/10, uz preciziranje osnova, trajanja i granica prelaznih ovlašćenja. Ipak, kontinuitet treba posmatrati kao razlog za blagovremeno ustavno rešenje i on sam po sebi ne sme postati ovlašćenje nosiocu funkcije da produži obavljanje dužnosti.[12]

Ni korektivni rokovi koje je Sud odredio za konstituisanje Skupštine 2025. godine ne znače automatski produženje šestomesečnog perioda. Dakle, sudska praksa u vezi sa rokovima pomaže da se povreda razlikuje od njenih posledica, ali ne rešava suštinu ovog pitanja.[13]

10 Predmet KO97/10, stavovi 6–10 i 19. Presuda.
11 Ustav, članovi 4, 16, 67(2), 86(4,5) i 90(3). Ustavne odredbe.
12 Predmeti KO72/26 i KO74/26, stavovi 117–118, 157, 164 i 179–185. Za ograničenje videti KO97/10, stav 19. Presuda. KO256/26 i KO258/26, stav 224. Za razliku između roka za izbor i ograničenja obavljanja dužnosti videti Ustav, članove 82(1)(3) i 90(3).
13 Predmet KO124/25, stavovi 140–145 i izreka. Presuda.

3.3 Ponovni izbor predsednika Skupštine i odvojeni periodi upražnjenosti funkcije

Teza o ponovnom početku roka povezuje obavljanje dužnosti sa mandatom novog predsednika Skupštine. Različiti akteri javno su iznosili i zastupali ovo stanovište, dok je i samo Predsedništvo govorilo o prenošenju dužnosti na novog predsednika Skupštine do izbora predsednika.

Međutim, povezanost dveju funkcija određuje nosioca odgovornosti, ali ne stvara automatski novi šestomesečni period u okviru iste upražnjenosti funkcije. Neuspeh u izboru predsednika i raspuštanje Skupštine menjaju parlamentarnu situaciju, dok funkcija predsednika ostaje upražnjena. Ponovno pokretanje roka sa svakim novim predsednikom Skupštine omogućilo bi ponavljanje privremenog obavljanja dužnosti kroz izborne cikluse, bez izbora predsednika u skladu sa članom 86.

Ipak, ograničenje ne treba predstavljati kao zabranu da isto lice ponovo obavlja dužnost u slučaju nove, odvojene upražnjenosti funkcije. U pojašnjenju od 1. aprila 2011. godine u predmetu KO29/11, Sudu je postavljeno pitanje o početku šestomesečnog perioda, imajući u vidu prethodno obavljanje dužnosti Jakupa Krasnićija. Sud je potvrdio da Kosovo ima vršioca dužnosti od 31. marta 2011. godine, nakon objavljivanja presude kojom je poništen izbor Bedžeta Pacolija.

Pored toga, pojašnjenje iz 2011. godine ne daje sveobuhvatno pravilo o sabiranju perioda obavljanja dužnosti. U konkretnom slučaju, tumačenje prema kojem ponovni izbor predsednice Skupštine ne pokreće automatski novi rok i dalje ima najčvršći osnov u sistematskom tumačenju Ustava i praksi Ustavnog suda. Ipak, konačan pravni efekat ovih okolnosti ostaje da utvrdi Sud, ukoliko ovlašćene strane podnesu novi zahtev, bilo za pojašnjenje poslednje odluke bilo pokretanjem novog predmeta.

4. NEREŠENA PITANJA NAKON ISTEKA ROKA I INSTITUCIONALNE POSLEDICE

4.1 Osnov za obavljanje dužnosti i odsustvo izričito određenog naslednika

Šestomesečno ograničenje postavlja pred instituciju predsednika pitanje koje Ustav ne uređuje izričito: kako će se vršiti predsednička ovlašćenja ako novi predsednik još nije izabran i nije položio zakletvu?

Stav da se rok ne može jednostrano produžiti zasniva se na tekstu i svrsi člana 90(3). Međutim, nepostojanje izričitog mehanizma nakon isteka roka stvara neizvesnost u pogledu lica koje može zakonito vršiti predsednička ovlašćenja i granica njegovog delovanja. Ova neizvesnost utiče kako na svakodnevne odluke ustavne prirode tako i na korake za izlazak iz potencijalne nove izborne krize.

Pored toga, član 90 ne propisuje da nakon šest meseci odgovornosti automatski prelaze na potpredsednika Skupštine, premijera ili bilo koju drugu instituciju. Član 67(8) uređuje zamenu predsednika Skupštine u parlamentarnoj funkciji u slučaju odsutnosti ili sprečenosti, ali isključivo u okviru parlamentarnog delovanja. Takođe, istek šestomesečnog perioda sam po sebi ne okončava i mandat predsednice Skupštine, jer ove dve funkcije imaju različite osnove.

Istek šestomesečnog perioda sam po sebi ne dovodi do raspuštanja Skupštine. U konkretnom slučaju, Sud je povezao raspuštanje sa neuspehom u izboru predsednika do 6. oktobra, prema članu 82(1)(3). Do tog roka ostaje na snazi obaveza Skupštine da izabere predsednika. Ukoliko u tome ne uspe, javlja se potreba za raspisivanjem parlamentarnih izbora, što je predsedničko ovlašćenje prema članu 84(3). Stoga su posledica raspuštanja Skupštine i ovlašćenje za donošenje akta o raspisivanju izbora dva pitanja koja treba razlikovati.[14]

4.2 Ovlašćenja koja su ugrožena

Izborom Vlade 13. septembra postupak određivanja mandatara za tu Vladu već je završen. Nejasnoća i neizvesnost u pogledu ovlašćenja vršiteljke dužnosti nakon šestomesečnog perioda utiču na kasnije odluke, naročito na ustavna imenovanja, eventualno raspisivanje izbora i odgovornosti u spoljnom predstavljanju i bezbednosti. Iako Vlada, sudovi i uprava nastavljaju da vrše svoje nadležnosti u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama, konkretna prepreka javlja se kada je za delovanje neke institucije potreban i akt predsednika.[15]

S druge strane, ni zakonodavna delatnost nije nužno u potpunosti blokirana. Član 80(5) Ustava predviđa da se zakon smatra proglašenim bez potpisa predsednika ukoliko on u roku od osam dana od prijema ne donese odluku o proglašenju ili vraćanju zakona. Primena ove odredbe zahteva dokumentovanje dostave i poštovanje svake zakonske zabrane ili mere Suda. Međutim, ovaj mehanizam ne može se kao opšte pravilo proširiti i na ukaze ili druge odluke predsednika.[16]

Izbor drugačijeg puta za obezbeđivanje kontinuiteta bez jasnog osnova stvorio bi presedan za buduće krize. Ponovno pokretanje šestomesečnog perioda sa svakim novim predsednikom Skupštine smanjilo bi političku cenu odlaganja izbora predsednika. S druge strane, nerešen prekid u vršenju ovlašćenja mogao bi dodatno da oteža izlazak iz krize, posebno ako je potrebno raspisati nove izbore. To opravdava preventivno delovanje pre isteka roka.

14 KO256/26 i KO258/26, stav 226; Ustav, članovi 82(1)(3), 84(3) i 86(6). Zvanični izvor.
15 Ustav, članovi 84, 95, 104, 109, 114, 126 i 131. Ustavna ovlašćenja.
16 Ustav, član 80(2) i (5). Za slučajeve osporavanja od strane poslanika videti i član 43(2) Zakona o Ustavnom sudu. Pravilo o proglašenju.

4.3 Akti doneti tokom spornog perioda

Ukoliko se obavljanje dužnosti nastavi nakon šestomesečnog perioda bez ustavnog osnova koji je potvrdio Ustavni sud, doneti akti izloženi su riziku osporavanja zbog nenadležnosti, odnosno kao akti koji se u ustavnoj doktrini označavaju kao postupanje ultra vires. Ipak, njihova nevažnost ne može se unapred proglasiti u celini. Ocena ustavnosti akata, prema važećem zakonodavstvu, zahteva konkretan akt, odgovarajući postupak kontrole i utvrđivanje vremenskih efekata.

Član 116(3) omogućava Sudu da dejstvo odluke odredi drugačije od opšteg pravila o stupanju na snagu na dan objavljivanja. U predmetu KO325/25, o kojem je odlučeno 28. januara 2026. godine, Sud je radi pravne sigurnosti isključio retroaktivno dejstvo u okolnostima tog predmeta. I pojašnjenje u predmetu KO29/11 razlikovalo je poništenje izbora predsednika od njegovih ranijih efekata. Ovi predmeti ukazuju na značaj procene posledica, ali ni na koji način ne garantuju zaštitu akata vršioca dužnosti nakon šest meseci.[17]

17 Ustav, član 116(3); predmet KO325/25, stav 147 i tačka III izreke; pojašnjenje u predmetu KO29/11, stav 10. Presuda.

5. POTREBA ZA USTAVNIM POJAŠNJENJEM PRE ISTEKA ROKA

Nakon presude u predmetima KO256/26 i KO258/26, zahtev za pojašnjenje treba usmeriti na odnos između roka za izbor predsednika, koji ističe 6. oktobra, i šestomesečnog ograničenja, koje ističe 4. oktobra. Odgovor bi utvrdio osnov za delovanje institucija tokom tog međuperioda i, ukoliko izbor ne uspe, tokom prelaska na prevremene izbore.

Novi zahtev mora da ispuni uslove iz člana 113 i da se odnosi na pitanje u nadležnosti Suda. Sudska praksa, odnosno predmet KO79/18, ograničila je mogućnost da se članovi 84(9) i 112 koriste kao osnov za opšta pitanja izvan te nadležnosti. Stoga pri pripremi zahteva treba obezbediti da se pitanje može razmatrati u meritumu.[18]

Kada postoji stvaran sukob nadležnosti između institucija, ovlašćena strana mora da ga dokumentuje i iznese pred Sud. U zavisnosti od dopuštenog predmeta razmatranja, zahtevom se može tražiti pojašnjenje uticaja ponovnog izbora na šestomesečni period, ovlašćenja za radnje i odluke vršioca dužnosti predsednika nakon isteka tog perioda i posledica po konkretne osporene akte.

Pored toga, druga mogućnost koju treba razmotriti jeste usko usmeren zahtev za pojašnjenje presude u spojenim predmetima KO256/26 i KO258/26. Takav zahtev treba da poveže potrebu za odgovorom sa primenom roka od 6. oktobra i posledicom raspuštanja koju je Sud utvrdio, bez tretiranja tog postupka kao zagarantovanog puta za razmatranje svakog novog ustavnog pitanja. Predsednica Skupštine, u svojstvu vršiteljke dužnosti predsednice, može zatražiti od Suda da razmotri mogućnost pojašnjenja sledećih pitanja: da li utvrđivanje 6. oktobra ima bilo kakav uticaj na ograničenje iz člana 90(3); na kom osnovu i u kojim granicama se mogu vršiti predsedničke odgovornosti nakon 4. oktobra; i ko je ovlašćen da raspiše izbore ako Skupština bude raspuštena zbog neizbora predsednika. Formulacija treba da bude usmerena na odgovor o nadležnosti i primeni presude.

Ova mogućnost zasnivala bi se na praksi Ustavnog suda u predmetu KO29/11, u kojem je, nakon presude od 30. marta 2011. godine, predsednik Skupštine Jakup Krasnići 31. marta 2011. podneo zahtev za pojašnjenje posledica presude. Zahtev i pitanja u vezi sa istom presudom podneli su i Predsedništvo i Vlada.[19]

Samo dan kasnije, u pojašnjenju od 1. aprila 2011. godine, Sud je odgovorio na pitanja u vezi sa posledicama presude, naglasivši da ne može izaći izvan njenog predmeta. Ova praksa podržava razmatranje mogućnosti usko postavljenog zahteva za pojašnjenje, bez potrebe za novim predmetom i tumačenjem. U konkretnom slučaju, odgovor Suda neposredno nakon isteka roka od 4. oktobra mogao bi unapred da razjasni ustavne posledice i institucionalni tok koji treba slediti, čime bi se izbegla nova neizvesnost u vezi sa nadležnostima institucija i daljim ustavnim koracima. Ipak, čak i ako Sud oceni da je pitanje člana 90 izvan okvira septembarske presude, treba razmotriti poseban zahtev prema članu 113. Dopuštenost svakog od ovih puteva ostaje predmet ocene Suda.[20]

Blizina dva roka opravdava podnošenje odgovarajućeg zahteva i njegovo prioritetno razmatranje, sa ciljem dobijanja pojašnjenja do 4. oktobra ili neposredno nakon tog datuma, uz poštovanje primenjivih procesnih rokova.

18 Predmet KO97/10, stavovi 11–16; predmet KO79/18, stavovi 65–78 i 83, odluka doneta 21. novembra, a objavljena 3. decembra 2018. godine. Rešenje o neprihvatljivosti.

19 KO29/11, Pojašnjenje presude, 1. april 2011. godine, stavovi 1–6 o zahtevima i postupku. Zvanični izvor.

20 KO29/11, Pojašnjenje presude, stavovi 8–9 i 16; KO79/18, stavovi 65–78, o granicama nadležnosti. Presedan u pogledu pojašnjenja ne garantuje dopuštenost zahteva sa novim predmetom razmatranja. Zvanični izvor.

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Septembarskom presudom utvrđene su obaveza Skupštine da izabere predsednika do 6. oktobra i posledica neuspeha. U pogledu ograničenja obavljanja dužnosti, KDI smatra da član 90(3) i obrazloženje u predmetu KO97/10 podržavaju stav da se tekući period ne može jednostrano produžiti niti automatski pokrenuti iznova ponovnim izborom predsednice Skupštine. Odnos između dva roka i ovlašćenje vršiteljke dužnosti predsednice da donosi akte eventualno i nakon šestomesečnog roka ostaju pitanja koja zahtevaju odgovor Ustavnog suda.

Taj odgovor treba da očuva snagu ustavnog ograničenja i istovremeno spreči situaciju u kojoj ne postoji zakoniti nosilac predsedničkih ovlašćenja.

Radi postupanja po nalazima ove analize, Kosovski demokratski institut (KDI) daje sledeće preporuke:

- Skupština i parlamentarne stranke treba bez odlaganja da obezbede kandidature, podršku i uspešno okončanje sednice, odnosno izbor predsednika. Cilj treba da bude izbor novog predsednika i polaganje zakletve, po mogućnosti pre 4. oktobra, kako bi se izbegle eventualne nejasnoće u vezi sa daljim ovlašćenjima vršiteljke dužnosti predsednice nakon 6. oktobra, kao krajnjeg roka za izbor novog predsednika.

- Predsednica Skupštine, u svojstvu vršiteljke dužnosti predsednice, ili druge ovlašćene strane treba odmah da razmotre podnošenje usko usmerenog zahteva za pojašnjenje odnosa između dva roka i primene posledica presude u predmetima KO256/26 i KO258/26. Zahtev treba da obuhvati ovlašćenja vršiteljke dužnosti predsednice nakon 4. oktobra i nadležnost za eventualno raspisivanje izbora ukoliko predsednik ne bude izabran do 6. oktobra.

- Ustavni sud treba da odgovarajuće zahteve razmotri prioritetno i po ubrzanom postupku. Pri oceni dopuštenosti i, kada su uslovi ispunjeni, merituma ili bilo koje druge mere treba uzeti u obzir blizinu 4. i 6. oktobra, kao i rizik za akte koji mogu biti potrebni za raspisivanje novih izbora.

DEMOKRATSKI
INSTITUT
KOSOVA

Sweden
Sverige